

TENA

de Telleto; 1338: *Telieta*, i S. XVII: *Tallet* (Ponsich, *Rep. Top.*, 126). A un k. de Prats de Molló, al N. de la vila, hi ha el *mas de Tellet*, que JCor., 1959, registra com *tiët*, i Xatart, l'erudit local de Prats, com *ta-yet*. Cor. nota que resta algun cas fòssil de *-i-* a la vall de Prats, i que el fenomen és normal a Molló mateix. S'esmenta com *villare* de Teyleto en docs. de 1328 i 1329 (Ponsich, p. 85); i en el *Ll. Roig* de Prats de Molló (a. 1643) hom esmenta en doc. de 1422: Guillem Fons de *Tallet*, de *vilar de Tallet* (f° 155v).

Telleda (escrit també *Talleda*): 1) Un lloc amb aquest nom apareix en un doc. de 1234 junt amb St. Celoni: «honores de S. Celedonio --- et honoribus de *Teleda*» (*Cart. St. Cugat III*, 432-33, § 1320), i avui hi ha dins el terme d'aquesta vila el *sot de Telleda*, que conflueix amb el riu Tordera (veg. *Gr. Geogr. Com. Cat.* VI, 316); altrament no tenim informació sobre *Telleda*, veïnat de St. Hilari Sacalm, que esmenta *AlcM*; 2) *La Talleda*, mas en el terme de Cortsaví (Vallespir), entre aquest poble i el veïnat de Leca: 1400-13: *Les Taylledes*; 1603: *mas de la Talleda*; 3) *Telleda*, partida en el terme de Guils del Cantó (Alt Urgell), esmentada en el *DECat VIII*, 381b23; 4) *Can Telleda*, a Reiners (Vallespir) (*Gr. Geogr. Com. Cat.* XV, 50).

Notem que *Tellet*, *Telleda*, més sovint escrits *Ta-*, són cognoms. J. G.

Tello, V. T- (misc. moss.), *Tell* i *Talló* *Telm*, *Tem-*
me, V. *Antelm* *Ten*, V. T- (misc. ar.)

TENA

Mot antic: 'botiga, barraca, tenda': *DECat VIII*, 397a37-60; 401a50-b8.

Tena, veral i barranc del terme de Sarais (XIII, 158).

Sant Bernabé de Tenes, llog. agre. del mun. de la Parròquia de Ripoll (XIII, 142).

DOC. ANT. 890: *Tendas* (*MarcaH.*, 823); 896, 898, 914: *ipsas/illas Tendas* (Monsalvatje xv, 20.23.81); 918: *Tennas* (ibidem, 108); 958: *serra de Tenes* (ibidem, 173). Allí a la vora també *Les Tenes*, gran pàgia; *la Creu de les Tenes*, masia, i *Pont de les Tenes* (Cor., 15-VI-1953).

Riu *Tenes*, o *Riera de ~*, afl. dr. del Besòs, que neix vora Santa Coloma de Sessera entre Montmeló i Parets del Vallès.

DOC. ANT. 878: *rivus Tenesi* (Abadal, *Cat. Carolingia II*, 71.2); 983: *in flumine Tenes* (*Dip. Cat. Vic*, 425, doc. 506); 1064: *flumine Tenense* (*Cart. St. Cugat II*, 304); 1086: *riera de Tenes* (ib. II, 389); 1124: *in ipsa riera de Tenes* (id. III, 71). D'on *Raymundus de Tenis* (Miret, *TemplH.*, 213), dada que prova que no fou solament un hidrònim, sinó el nom d'un poble o castell, d'acord amb l'etimologia *TENDA*. *En-Tena* (amb *En-* aglutinat, com *Encamp*, *Enclar*, *Empalomar*), veg. a l'art. *Vallibona*. J. F. C.

TENALLA

Com a nom d'un barranc o petita vall. 1) 1266: «vallis de la *Tenalla*» afl. esq. del riu de la Sénia, te. Bellerstar (*BSCC XIV*, 339; *IGC*, full de Besoit). 2) Riera i barranc de *Les Estenalles*, paral·lela, a l'O. de la serra de St. Llorenç del Munt, baixa cap a La Barata i Terrassa (1923, exc. 4); i crec recordar-ne una altra, en aquestes muntanyes del Vallès Occid. Deu venir d'una comparació amb unes tenalles, sigui en el sentit de barranc que estreny molt i atenalla el riu, o en el de la confluència dels dos brancs del barranc amb els braços de la tenalla; no crec que sigui derivat de *TENDERE* 'estendre', tractant-se de llocs estrets, ni del mot *tenalla* 'gran gerra', que és derivat de *TĪNA*, amb *ī*; i notem *Es-* en el (2).

TENASSA i TINEN(T)

Tenassa és un curiós i ben conegut terme genèric, topogràfic, propi sobretot de Mallorca, potser no estrany a les altres costes (amb algun eco escàs a Eivissa i costa de l'Empordà).

Tinén (o *-ent*) és un parònim, de sentit un poc diferent, i amb gran extensió, quasi tot al llarg de les nostres costes, sobretot de Barcelona a l'Ebre, i més enllà de València. Tots dos designant paratges marins o submarins.

L'accepció més repetida i típica de *tenassa* és la marina —costera i més o menys submarina—: 'escull planer i rocós que no emergeix o a penes arriba a flor d'aigua'. En l'article del *DECat VII*, 396-399, en dono ja prou cites en noms de lloc.

Apleguem-les ací concisament (citant pàgina i línia per a més detalls).

«L'aigua entra i surt per la *tenassa* escabrosa, / del bellmarí --» Costa i Llobera (396a46); «la mar es tira damunt aquelles *tenasses* de coral» Gabr. Cortés (a49); «escull planer a flor d'aigua» (*DAG*); «s'acostaven, amenaçadores, les *tenasses*, / coves dels escorbals --» J. Vidal Alcover (*Mirall de la veu i el crit*, 28).

Anotat en les meves enqs. de Valldemossa, Bunyola i Felanitx, també dels mariners que l'any 1969 em duïen a Cabrera (613a26). Així mateix *Ses Tenasses* davant la costa de Deià (XL, i *Nomencl. Mar.* n.º 34). A la costa de Lluçmajor, sotaiguada: «*Sa Tenassa* des Tres Forats»; «*Sa Ferradura*, raconada dita així per la forma de les *tenasses*» (Cosme Aguiló, *Top. de la Costa de Lluçmajor*, pp. 126, 105, 192).

Fora de Mallorca, potser a Eivissa (b48), a la costa empordanesa «*Les Tenasses*, fondejador en el Port de Llançà» (398a10).

Amb difusió més limitada és també a Mallorca un accident de terra endins, probablement extensió de l'acc. marina, per comparació de forma: «llosa planera que sobresurt lleument damunt la terra arable» (*DECat*, 396a16 ss.); així, p. ex., *Ses Tenasses* és un sementer de St. Llorenç des Cardassar, prop de *Sa*